

**III ЧАКЫРЫЛЫШ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ИСКЕ ИСАКОВО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КЫРЫК ИКЕНЧЕ СЕССИЯ

КАРАР № 1

Иске Исаково авылы

«20» май 2019г

**«Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районының
«Иске Исаково авыл жирлеген»
муниципаль берәмлегендә
гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү
тәртибе турында» Нигезләмә хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендә кабул ителгән №131-ФЗ Федераль законның 28 маддәсе, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставының 22нче маддәсе нигезендә һәм «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышуда катнашу хокукларын тәмин итү максатларында

Иске Исаково авыл жирлеген Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турында» Нигезләмәне расларга (Кушымта 1).
2. «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турында» Иске Исаково авыл жирлеген Советының 2011 елның 24 декабрендә булып узган XX сессиясендә кабул ителгән 3нче карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны жирлек территориясендәге мәғлүмат стендларында халыкка игълан итәргә һәм «Интернет» челтәрендә – Бөгелмә муниципаль районының рәсми порталында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешенә контрольлек итүне үз өстемдә калдырам.

«Иске Исаково авыл жирлеген»
муниципаль берәмлеген башлыгы

Э.М. Кәримова.

Кушымта 1

Татарстан Республикасы

Бөгелмә муниципаль районы

Иске Исаково авыл жирлеген

Советының XLII сессиясенен

1нче карарына

«20» май 2019 ел

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «ИСКЕ ИСАКОВО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӘ ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР ОЕШТЫРУ ҺӘМ ҮТКӘРҮ ТӘРТИБЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Әлеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген территориясендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибен билгели (алга таба – ачык тыңлаулар).

1.2. Ачык тыңлаулар Иске Исаково авыл жирлеген Советы, Иске Исаково авыл жирлеген Башлыгы тарафыннан муниципаль берәмлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турындагы хисап проекты, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеш стратегиясен проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен үткәрелә.

1.3. Гражданнар тыңлауларны үткәрү инициативасын инициатив төркем аша гамәлгә ашыра, ул жирле үзидарә органнарына сайлауларда актив сайлау хокукына ия «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген халкы арасыннан формалаша.

2. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ БИЛГЕЛӘУ

2.1. Халык алдында тыңлаулар халык, Иске Исаково авыл жирлеген Советы, Иске Исаково авыл жирлеген Башлыгы инициативасы белән үткәрелә.

Иске Исаково авыл жирлеген Советы яки халык инициативасы буенча үткәрелә торган ачык тыңлаулар Иске Исаково авыл жирлеген Советы тарафыннан, ә Иске Исаково авыл жирлеген Башлыгы инициативасы белән үткәрелүчесе Иске Исаково авыл жирлеген Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2.2. Халык тыңлауларына чыгарга тиеш:

1) «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү муниципаль хокукий акты проекты, Уставка үзгәрешләр бары тик Уставта беркетелгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә һәм аларны хәл итү вәкаләтләрен Россия Федерациясә Конституциясенә, федераль законнарға туры китерү максатларында гына кертелә торган очраклардан тыш;

2) «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген үзгәртеп кору турында мәсьәләләр»;

4) муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеш стратегиясә проекты.

2.3. Гавами тыңлаулар үткәру турындагы карар, законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган очраклардан тыш, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукий акт проекты, жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап проекты, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеш стратегиясә проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә, тиешле орган яисә муниципаль берәмлекнең вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль берәмлек Уставы проекты каралганчыга кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

2.4. Гавами тыңлаулар үткәру турындагы карар, гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләргә күрсәтеп, муниципаль берәмлек Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукий акт проекты, жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеш стратегиясә проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турында мәсьәләләр буенча гавами тыңлаулар уздыру урынын һәм вакытын күрсәтеп, законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган очраклардан тыш, 5 көннән дә соңга калмыйча бастырылып чыгарылырга тиеш.

2.5. Устав проекты, Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукий акт проекты, аларны карау көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча, Иске Исаково авыл жирлегә Советы тарафыннан билгеләнгән әлеге Устав проекты буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибен, күрсәтелгән муниципаль хокукий акт проекты буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибен, шулай ук аның фикер алышуында гражданның катнашу тәртибен рәсми игълан итәргә тиеш (2нче Кушымта).

2.6. Иске Исаково авыл жирлегә Советының халык алдында тыңлаулар билгеләу турындагы карарында күрсәтелә:

1) ачык тыңлаулар темасы;

2) ачык тыңлауларны үткәру датасы, вакыты, урыны;

3) ачык тыңлауларны үткөрү буенча махсус төзелгән комиссия яки эш төркеме составы.

3. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ ОЕШТЫРУ ТӘРТИБЕ

3.1. Ачык тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген жирле үзидарә органнары тарафыннан (алга таба - ачык тыңлауларны оештыручы) гамәлгә ашырыла.

3.2. Ачык тыңлауларны эзерләү һәм үткөрү процессын ачык тыңлауларны оештыручы тәмин итә:

- ачык тыңлауларда катнашучыларның башлангыч составын билгели;
- чыгышлар эзерләргә кирәк булган мәсьәләләр исемлеген билгели;
- ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча докладчыларның башлангыч составын билгели;
- ачык тыңлаулар үткөрү регламентын билгели;
- халык алдында тыңлаулар өчен чыгарылган муниципаль хокукий акт проекты буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр жыюны гамәлгә ашыра;
- ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча кирәкле белешмә материаллар, йомгаклау документлары проектларын эзерли;
- ачык тыңлаулар беркетмәсен алып баруны тәмин итә;
- ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча тәкъдимнәр эзерләүне оештыра;
- ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча бәяләмәне халыкка житкерүне тәмин итә.

3.3. «Иске Исаково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген халкы ачык тыңлаулар үткөрү турындагы карар игълан ителгән көннән алып, аларны үткөрү көненә кадәр, Иске Исаково авыл жирлеген башлыгына ачык тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, шул исәптән муниципаль хокукий актның гавами тыңлауларына чыгарыла торган төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр жибәрергә хоуклы. Иске Исаково авыл жирлеген Башлыгы килгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, мәгълүмат итеп, халык тыңлауларында катнашучыларга житкерелә.

4. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРДА КАТНАШУЧЫЛАР

4.1. Гавами тыңлауларда катнашырга чакырыла ала:

- депутатлар;
- дөүләт хахимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкилләре;
- эшчәнлекләре фикер алышына торган тема белән бәйле булган оешма, предприятие, учреждение житәкчеләре яки вәкилләре;
- экспертлар;

- сәяси партияларнең төбәк һәм жирле бүлекләре, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре;

- массакуләм мәгълүмат чаралары;

- «Иске Исаково авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче гражданныр.

4.2. Халык тыңлауларында үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чыгыш ясау хокукы белән, халык тыңлауларын оештыручыга ачык тыңлаулар үткәру көненә кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча язма гаризалар биргән гражданныр катнаша.

5. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ ҮТКӘРУ ТӘРТИБЕ

5.1. Ачык тыңлаулар утырышлар формасында үткәрелә.

5.2. Гавами тыңлауларда рәислек итүче жирлек Башлыгы булырга мөмкин.

5.3. Ачык тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга ачык тыңлауларның темасы, ачык тыңлаулар үткәрунең тәртибе турында хәбәр итә.

5.4. Рәислек итүче ачык тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу тәртибен күзәтә.

5.5. Рәислек итүче чират тәртибендә төп докладчыга (өстәмә докладчыга), шулай ук чыгыш ясарга теләк белдергән башка ачык тыңлауларда катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә.

5.6. Чыгышның вакыты, чыгыш ясаучылар саныннан һәм халык тыңлаулары үткәру өчен билгеләнгән вакытлардан чыгып, рәислек итүче тарафыннан билгеләнә.

Рәислек итүче чыгыш ясаучылар санына карап, халык тыңлауларында катнашучыларның чыгыш вакытын чикләргә хокуклы.

5.7. Рәислек итүче ачык тыңлауларда тәнәфес игълан итәргә хокуклы.

5.8. Ачык тыңлауларда катнашучының чыгышы тәмамланганны соң яки чыгыш ясау өчен бирелгән вакыт узгач, рәислек итүче ачык тыңлауларның башка катнашучыларына чыгыш ясаучының позициясе һәм (яки) аргументлары буенча төгәлләштерүче сораулар бирү һәм сорауларга җаваплар өчен өстәмә вакыт бирү мөмкинлеге бирә.

5.9. Сораулар язмача да, телдән дә бирелергә мөмкин.

5.10. Ачык тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары тәмамлангач, рәислек итүче, кирәк булганда, халык тыңлаулары барышында әйтелгән тәкъдимнәренә ачыклау өчен комиссия яки эшче төркем әгъзаларына сүз бирергә мөмкин.

5.11. Ачык тыңлаулар үткәргәндә тәртип саклау ачык тыңлауларда катнашу өчен мәҗбүри шарт булып тора.

5.12. Халык тыңлауларында катнашучылар халык тыңлауларының барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм аларны үткәругә комачауларга

хокуклы түгел. Халык тыңлауларында катнашучылар тарафыннан үткөрү тәртибен бозу очрагында, эшче төркем рәисе ачык тыңлаулар үткөрү урыныннан китүне таләп итәргә хокуклы.

6. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫҢ НӘТИЖӘЛӘРЕН РӘСМИЛӘШТЕРҮ

6.1. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачык тыңлаулар беркетмәсендә ачык тыңлаулар үткөрүнең датасы һәм урыны, ачык тыңлауларда катнашучылар саны, Рәиснең, Секретаренең һәм комиссиянең башка әгъзаларының фамилияләре, докладчының (өстәмә докладчы) һәм ачык тыңлауларда башка катнашучыларның исемнәре, докладының кыскача эчтәлегә яки чыгышының кыскача эчтәлегә, башка шартлары чагылдырыла. Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлык кисәтүләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма формада бирелә һәм гавами тыңлаулар беркетмәсенә теркәлә.

Йомгаклау беркетмәсендә түбәндәге нигезләмәләр булырга тиеш:

- 1) кергән тәкъдимнәрнең гомуми саны;
- 3) ачык тыңлауларга чыгарылган, әмма аларга кабул ителмәгән мәсьәләләр;
- 4) ачык тыңлауларда кабул ителгән мәсьәләләр.

6.2. Ачык тыңлаулар беркетмәсе рәислек итүче тарафыннан имзалана һәм аның вәкаләтләре барлык вакыт дәвамында жирлек Советы материалларында саклана, ә бу вакыт узгач, муниципаль архивка саклауга тапшырыла. Муниципаль архивта ачык тыңлаулар материалларын саклау вакыты Иске Исаково авыл жирлегә Советы тарафыннан билгеләнә һәм ул дүрт елдан да ким була алмый.

6.3. Халык тыңлауларының нәтижәләре ачык тыңлаулар үткәргәннән соң 5 көннән дә соңга калмыйча игълан ителергә тиеш.

6.4. Муниципаль берәмлек Уставы проекты, әлегә Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проектын, авыл жирлегә бюджеты проектын һәм аның үтәлеше турында хисап проектын, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе проектын, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләрне караучы Иске Исаково авыл жирлегә Советы сессиясендә комиссия яки эшче төркем рәисе депутатларга комиссия эше турында, үткәрелгән гавами тыңлаулар нәтижәләре турында доклад бирә һәм йомгаклау беркетмәсен тәкъдим итә.

**АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРГА ЧЫГАРЫЛА ТОРГАН МУНИЦИПАЛЬ
ХОКУКЫЙ АКТЛАР ПРОЕКТЛАРЫНА ГРАЖДАННАРНЫҢ
ТӘКЪДИМНӘРЕН ИСӘПКӘ АЛУ ТӘРТИБЕ ҺӘМ «ИСКЕ ИСАКОВО
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ
ГРАЖДАННАРЫНЫҢ ФИКЕР АЛЫШУДА КАТНАШУЫ**

1. «Иске Исаково авыл җирлеген» муниципаль берәмлеген гражданнарының муниципаль хокукий актлар проектлары буенча тәкъдимнәрен Иске Исаково авыл җирлеген Советына түбәндәге адрес буенча кертелә: 423211, Татарстан Республикасы, Бөгелмә районы, Иске Исаково авылы, Совет урамы, 46нчы йорт, кушымта итеп бирелә торган үрнәктәгә төзәтмәләр таблицасы формасында язма рәвештә:

№ т/с	Пункт, аспункт	Карар проекты тексты	Төзәт- мәләр тексты	Төзәтмәләрне исәпкә алып, проект тексти	Төзәтмә авторы (Ф.И.О., адрес, эш, уку урыны)

Тәкъдимнәр муниципаль хокукий актлар проектларын халыкка игълан иткәннән соң (бастырып чыгару) яки «Интернет» челтәрәндә – «Бөгелмә муниципаль районы» муниципаль берәмлеген рәсми порталында bugulma.tatar.ru һәм «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы» интернет-ресурсында урнаштырганнан соң, бер ай дәвамында эш көннәрәндә 8.00–17.00 сәгәтләрдә кабул ителә.

2. Чыгыш ясау хокукы белән ачык тыңлауларда катнашу өчен гаризалар чыгыш ясаучыларга шәхсән түбәндәге адрес буенча бирелә: 423211, Татарстан Республикасы, Бөгелмә районы, Иске Исаково авылы, Совет урамы, 46нчы йорт.

Гаризалар ачык тыңлаулар үткәрүгә кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча, эш көннәрәндә 8.00 – 17.00 сәгәтләрдә кабул ителә.

3. Гражданнарның тәкъдимнәре карау өчен махсус төзелгән комиссиягә яисә муниципаль хокукый актлар проектларына кергән тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркемгә тапшырыла.